Socialdepartementet har ingen kunskap om den exploderande förskrivningen av antidepressiva till barn och unga

30/1-20

Jag frågade i ett öppet brev socialministern om den *exploderande* förskrivningen av antidepressiva till unga i Sverige, där jag jämförde denna med de motsatta förhållandena i vårt grannland Danmark och med den mycket lägre förskrivningen i Norge http://jannel.se/OppetBrevHallengrenAntidepressivaBarn.pdf

Jag bad socialministern om att ge svar på frågan vad hon trodde kan ha gjort att den ”psykiska ohälsan” – mätt i mängd utskrivna antidepressiva medel – bland barn i Danmark, förbättrats så dramatiskt sedan 2010 medan den i Sverige försämrats så katastrofalt.

I brevet fick Lena Hallengren ta del av tre diagram:

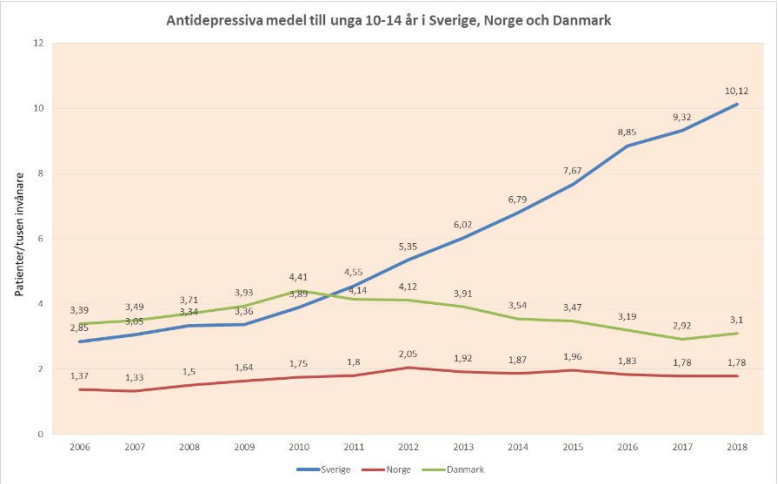

I Sverige har förskrivningen till barn (10-14) ***ökat*** med **162** % sedan 2010, och med **255** % (!) sedan 2006. I Danmark har förskrivningen ***minskat*** med **30** % sedan toppen 2010, och med **9** % sedan 2006. Danmark har nu en förskrivning som är **31** % av den i Sverige – från att ha varit ***högre*** fram till 2010. Norge har nu en förskrivning som är **18** % av den i Sverige. (Källor: Svenska läkemedelsregistret, danska Medstat, norska Reseptregisteret)

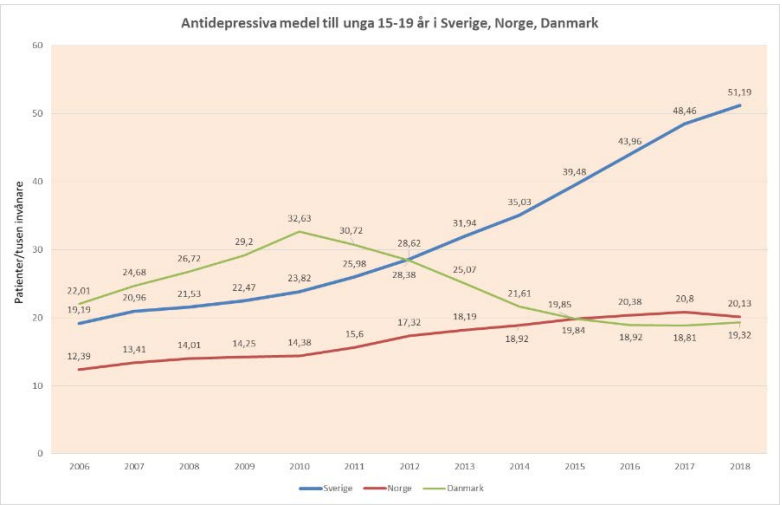

I Sverige har förskrivningen till ungdomar (15-19) ***ökat*** med **115** % sedan 2010, och med **167** % (!) sedan 2006. I Danmark har förskrivningen ***minskat*** med **41** % sedan toppen 2010, och med **12** % sedan 2006. Danmark har nu en förskrivning som är **38** % av den i Sverige – från att ha varit **37** % ***högre*** 2010. Norge har nu en förskrivning som är **39** % av den i Sverige.

Och förskrivningen till de mindre barnen, **5-9 år.** Här visat i ***antalet barn*** som fått antidepressiva i de tre länderna.

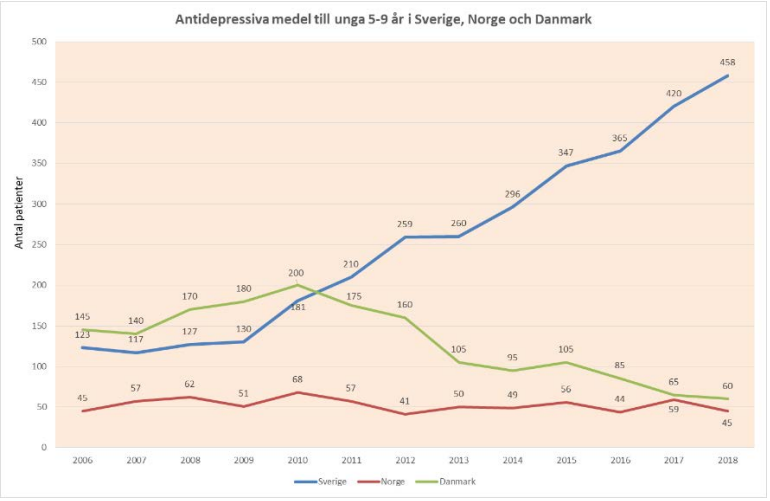

Jag fick inget svar av ministern, men ett svar från departementet som sade: *"Regeringskansliet följer denna fråga noga och de kartläggningar myndigheten gör."*

När jag (som nedan) begärde att utfå de relevanta dokument som visar att departementet *"följer denna fråga noga"* och handlingar om de *"kartläggningar myndigheter gör"* så görs en exemplarisk, mycket snabb handläggning av ärendet – utan att några handlingar som har med saken att göra kan hittas och utlämnas.

Det är alltså tyvärr inte sant att man följer frågan noga genom "myndigheternas rapporter, andra offentliga handlingar och forskningsrapporter", när det inte finns en enda sådan som kan namnges eller lämnas ut.

Socialdepartementet vet helt enkelt inget om saken. Socialstyrelsen har överhuvudtaget inte satt samman och analyserat data i området, och än värre: Socialdepartementet har inte brytt sig om att begära att Socialstyrelsen råder bot på denna "kunskapsbrist".

De politiker och journalister som vill få detaljerad information om vad som orsakat den exploderande förskrivningen till unga i Sverige, vad som gjort att förskrivningen i Danmark under flera år sjunkit kraftigt, och vilka konsekvenser detta medfört, kan inte få några svar från socialdepartementet, och inte heller från Socialstyrelsen, "kunskapsmyndigheten".

Men vem ställer sådana kritiska frågor?

Vänligen
Janne Larsson
skribent/researcher

From: Linda Hindberg
Sent: Thursday, January 30, 2020 3:25 PM
To: Janne Larsson
Cc: S Registrator
Subject: Sv: Begäran om allmänna handlingar (förskrivningen av antidepressiva till unga)

Hej Janne,

Det finns inga ytterligare handlingar som rör denna fråga. Frågan följs genom myndigheternas rapporter, andra offentliga handlingar och forskningsrapporter.

Med vänlig hälsning

Linda Hindberg
Enheten för folkhälsa och sjukvård
Socialdepartementet
Regeringskansliet
08-405 15 27
linda.hindberg@regeringskansliet.se

Från: Janne Larsson <janne.olov.larsson@telia.com>
Skickat: den 23 januari 2020 22:01
Till: Linda Hindberg <linda.hindberg@regeringskansliet.se>
Kopia: S Registrator <s.registrator@regeringskansliet.se>; Elin Aarflot <elin.aarflot@regeringskansliet.se>; Maja Fjaestad <maja.fjaestad@regeringskansliet.se>
Ämne: Begäran om allmänna handlingar (förskrivningen av antidepressiva till unga)
Prioritet: Hög

Begäran om allmänna handlingar (förskrivningen av antidepressiva till unga)

Tack för svar.

Jag ville med min begäran om handlingar verifiera om uppgiften jag fick i brevsvar från socialdepartementet stämde eller inte. Om det inte fanns några direkt relevanta handlingar om saken så stämde det naturligtvis inte, som det angavs i svaret, att socialdepartementet *"följer denna fråga noga".* Och *frågan* gällde den *exploderande* förskrivningen av antidepressiva till barn och unga i Sverige i relation till *den kraftigt sjunkande förskrivningen* i Danmark och *den långt mycket lägre* förskrivningen i Norge.

Och eftersom de handlingar som utlämnats (https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2019-10-6383.pdf)inte har med den frågan att göra så drar jag slutsatsen att inga handlingar finns om saken, och att det inte alls stämmer att departementet följer den här frågan noga. Den statistik som departementet refererar till *nedan* kan lätt tas fram av vem som helst via en flyktig sökning i läkemedelsregistret. Den statistik *jag* i mitt brev till socialministern förmedlat kräver lite mer. Se *"Mer antidepressiva – är det julklappen till barnen?"*
http://jannel.se/OppetBrevHallengrenAntidepressivaBarn.pdf

Jag måste säga att jag inte är förvånad. Vid tidigare kontakt med Socialstyrelsen (Thurfjell) har jag fått klart för mig att man där inte tagit fram de uppgifter jag förmedlat i diagrammen, och naturligtvis än mindre har någon analys av förhållandena att presentera. Så varför skulle socialdepartementet veta mer, beroende som man är av data från Socialstyrelsen och Läkemedelsverket, med dessa myndigheters till läkemedelsindustrin knutna "experter"?

Om jag skulle fråga er på departementet om hur det kommer sig att förskrivningen av antidepressiva till barn, unga och unga vuxna i grannländerna Sverige och Danmark visar en helt motsatt trend, så kan ni inte svara på frågan. Men vi kan väl vara överens om att svaret på det jag tar upp i brevet inte är att den "psykiska ohälsan" bland barn, unga och unga vuxna, blivit så mycket sämre i Sverige, medan den i Danmark förbättrats något rent fantastiskt. Det går inte, som socialministern gör, att göra mängden utskrivna antidepressiva medel till mått på den psykiska ohälsan.

Däremot går det att göra en kraftigt ökande förskrivning av för barn och unga bevisligen ineffektiva och skadliga preparat till ett mått på många andra saker – som jag tagit upp i brevet till ministern.

Jag ställer, trots min vetskap om att departementet inte har något svar att ge, ändå frågan: Vad vet socialdepartementet om de åtgärder i Danmark som lett till den kraftigt sjunkande förskrivningen av antidepressiva till barn och unga i landet, och vilken analys har departementet eller dess "kunskapsmyndigheter" gjort av dessa åtgärder och deras effekter i förhållande till den explosivt ökade förskrivningen i Sverige?

Där alltså departementet säger sig noga följa frågan.

Vänligen
Janne Larsson

From: Linda Hindberg
Sent: Thursday, January 23, 2020 3:08 PM
To: janne.olov.larsson@telia.com
Cc: S Registrator
Subject: VB: Begäran om allmänna handlingar

Hej Janne,

Jag ber om ursäkt att svar har dröjt.

Jag är lite osäker på vilka handlingar som avses i din begäran? De handlingar som finns gällande dessa frågor bifogas ovan. Jag kan även passa på att nämna att SoS regelbundet följer upp förskrivningen av läkemedel, inklusive antidepressiva för unga. De visade i 2019 års statistik om läkemedel att ökningen av förskrivning av antidepressiva läkemedel fortsätter. Andel flickor i åldrarna 10–14 år som förskrivits antidepressiva läkemedel ökade med nästan 60 procent mellan 2014 och 2018, jämfört med drygt 40 procent bland pojkar i samma ålder. Det finns här: https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/statistik/2019-4-8.pdf

Med vänlig hälsning

Linda Hindberg
Enheten för folkhälsa och sjukvård
Socialdepartementet
Regeringskansliet
08-405 15 27
linda.hindberg@regeringskansliet.se

Från: Janne Larsson <janne.olov.larsson@telia.com>
Skickat: den 21 januari 2020 19:38
Till: S Registrator <s.registrator@regeringskansliet.se>
Kopia: Per Strängberg <per.strangberg@regeringskansliet.se>; Elin Aarflot <elin.aarflot@regeringskansliet.se>; Maja Fjaestad <maja.fjaestad@regeringskansliet.se>
Ämne: Begäran om allmänna handlingar (förskrivningen av antidepressiva till unga)
Prioritet: Hög

Begäran om allmänna handlingar (förskrivningen av antidepressiva till unga)

Jag har i mail till socialminister Lena Hallengren presenterat utvecklingen av förskrivningen av antidepressiva till unga (5-9 år, 10-14, 15-19) i Sverige, jämfört med den i Danmark och Norge. Presentationen har skett i form av ett Öppet brev med titeln *"Mer antidepressiva – är det julklappen till barnen?"* **http://jannel.se/OppetBrevHallengrenAntidepressivaBarn.pdf** Där vi kan säga att förskrivningen till för unga inte godkända antidepressiva medel *exploderat* i Sverige – frågan är om Sverige nu inte ligger i en "topposition" internationellt sett – medan den i Danmark sjunkit kraftigt.

På det brevet har jag nu fått svar*, brevhandläggare socialdepartementet, S2020/00159,* Tack ges för informationen och det sägs: ***"Regeringskansliet följer denna fråga noga och de kartläggningar myndigheten gör."***

OM man *"följer denna fråga noga och de kartläggningar myndigheten gör"* så finns förvisso in- och utgående kommunikation om den allvarliga situationen. Finns ***inte*** dokument som ***direkt*** handlar om de förhållanden jag belyst, så följer man helt enkelt inte frågan noga, man följer den inte överhuvudtaget. Och vad gäller "kartläggningar"/analyser från Socialstyrelsen av det jag tagit upp: finns inga dokument om saken finns det förstås heller inga kartläggningar/analyser gjorda.

Jag vill därför med anledning av ovanstående – och för att få vetskap om på vilket sätt denna fråga "noga följs" – med stöd av offentlighetsprincipen utfå de allmänna handlingar som direkt rör de sakförhållanden jag belyst. Jag vill med andra ord utfå de handlingar (expedierade och inkomna) som på något sätt visar att departementet följer denna fråga

noga, samt de direkta kartläggningar/analyser som Socialstyrelsen och Läkemedelsverket gjort över samma förhållanden (de handlingar som inkommit till departementet om saken).

Med denna begäran avses *inte* allmänna ambitionsbeskrivande dokument, utan dokument som visar *just det* som departementet i brevsvar säger sig göra.

Jag tar gärna emot handlingarna – om de finns – via e-post.

Vänligen
Jan Larsson
skribent/researcher
(Snöbollsgränd 22
129 45 Hägersten)